

Emek Platformu'nun tepkisine ve Cumhurbaşkanı vetosuna karşın GSS yeniden yasalaştırıldı

AKP'NİN GENEL SAĞLIK(SIZLIK) SİGORTASI İNADI



Emek Platformu'nun yoğun tepki gösterdiği ve Cumhurbaşkanı'nın veto ettiği Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nu, toplumdaki tepkileri gözmezden gelen AKP Hükümeti aynen TBMM'den geçirdi.

Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'in, 15 maddesinin bir kez daha görüşülmesi istemiyle TBMM'ye geri gönderdiği "Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu", 31 Mayıs 2006 tarihinde yeniden görüşülerek kabul edildi. Anayasa gereği Cumhurbaşkanı ikinci kez aynen kabul edilerek kendisine gönderilen yasayı onaylarken, bazı maddelerinin iptali ve yürürlüğünün durdurulması istemiyle Anayasa Mahkemesi'ne başvurdu.

Emek Platformu, Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nu, "sosyal güvencenin yok edilmesi, çalışan kesimler açısından yeni bir hak kaybı" olarak nitelendirirken, pek çok eylemlilikte bulundu. Emek Platformu'nun içinde yer alan DİSK, KESK, TMMOB ve TTB ise, Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'e yasanın ilk kabulünden sonra bir mektupla başvurarak, taleplerini iletmişti. Bu mektup ve Cumhurbaşkanı'nın veto

gereçeklerini içeren "Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasası'na İlişkin Görüşlerimiz" başlıklı bir kitap yayınladı.

Sağlık Hakkı Basit Bir Yardım Anlayışına Dönüştürülüyor

Kitapta, sosyal sigortalar ve sağlık haklarının, "basit bir yardım anlayışına" dönüştürülmek istendiğine dikkat çekilirken, "Bu dönüşüm, aynı zamanda insan odaklı gereksinimler için değil, hak niteliğindeki bu gereksinimleri ticari mallar olarak tanımlayan ve pazarlayan bir anlayış doğrultusunda tasarlanarak biçimlendirmektedir" denildi. Anayasa Mahkemesi'nin kararlarından alıntılar yapılırken, Dünya Bankası'nın sosyal güvenlik sistemine ilişkin raporlarının değerlendirildiği ve yasal düzenlemeye yönelik çalışma sürecinin anlatıldığı kitapta, Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasası'na ilişkin özetle şu değerlendirmelere yer verildi:

"• Dünya Bankası tarafından tasarlanan ve IMF tarafından yürürlüğü sağlanan kapsamlı bir programın parçası olan bu yasa, bir yandan çalışma ilişkileri alanını düzenle-

yen yasalarla, bir yandan sağlıkta dönüşüm adı altında kamu hizmeti olarak yürütülen sağlığın piyasalaştırılması için yaratılan fiili durumlarla, bir yandan sosyal güvenlik kurumlarının varlıklarına son verilerek ve ardından ortadan kaldırılarak yaratılan belirsizlik ortamı ile varılmak istenen hedefin bir aracı durumundadır.

• Sosyal güvenlik sistemimizi taşıyıcı eden bu girişimler gerçekleştirilirken, anayasal bir temel insan hakkı niteliğindeki sosyal güvenlik hakkı da insanlarımızın elinden alınmaktadır.

• Ülkemizdeki çok yapı bir sosyal güvenlik sistemi, ileri sürüldüğü gibi, sosyal güvenliğin genel ilkelere ters düşmemektedir.

• Reform önerisinin en belirgin gerekçesini, kara delik olarak algılanan sosyal güvenlik kuruluşlarının bütçe açıkları oluşturmaktadır. Reform kapsamındaki yasalarla, bu kuruluşlara ulusal bütçeden yapılan kaynak transferinin önleneyeği ve giderek bütçe açığının azaltılarak faiz dışı bütçe fazlası hedefine daha kolay ulaşılabacağı ifade edilmektedir. Sosyal güvenlik sisteminin finansman dar boğazı asıl olarak

işsizlik ve kayıtdışı istihdamdan kaynaklanmaktadır. Bu sorunlara köklü çözüm getirilmeden hangi model kabul edilirse edilsin, sosyal güvenliği finansman sorununun çözümlenmesi olanaklı değildir.

• Bütçe açıklarının asıl nedenleri üzerinde durulmadan, tüm olumsuzlukların kaynağı olarak sosyal güvenlik kurumları gösterilmektedir. Konsolide bütçe giderlerinin yalnızca yüzde 11.33'nü oluşturan sosyal güvenlik kuruluşlarının açıklarını, bütçe açığının ve olumsuz ekonomik dengelerin başlıca nedeni olarak görmek ve sosyal güvenlik açıklarının azaltılması ile bütçeye ilişkin tüm sorunlara çözüm bulunacağı yönündeki tespit ve öngörü de ciddi bir yanılgıya dayanmaktadır. Gerçeği çarpıtan bu yaklaşım, borç stokunun artmasına yol açan bir

çok faktörü gözden uzak tutmaya yaramaktadır.

• Reform ile sosyal güvenliğin kişiler açısından kapsamının yaygınlaşacağı öngörüsünde bulunmaktadır. Ancak, sistemin kapsamı genişledikçe finansman yükü de o oranda artış gösterecektir. Bu sonuç, bütçeden sosyal güvenlik için yapılan transferlerin azaltılması amacıyla daha başlangıçta çelişki yaratmaktadır.

• Mevcut sistemin yoksulluğu ortadan kaldırmadığı, eşitsizliklere yol açtığı ifade edilerek, reform sayesinde bu sorunun çözüme kavuşturulacağı hedeflenmektedir. Sosyal güvenlik gelir kaynaklarından ciddi bir artış sağlanmadan bu hedefe ulaşma olanağı da bulunmamaktadır.

• Dünyadaki sosyal güvenlik sistemleri incelendiğinde, bugün

ve gelecekte sosyal güvenliğin finansmanının sadece prim gelirleriyle karşılanamayacağı yönündeki gerçek, kesinlik kazanmış bulunmaktadır. Dolayısıyla devletin de genel bütçeden, sosyal güvenliği finansmanına katkı yapması kaçınılmaz görünmektedir.

• Öngörülen kayıtlı kesim üzerinden sağlanacak kaynakla, giderek sayıları artacak olan yoksulların da sosyal gereksinimlerinin karşılanmasıdır. Yeni kaynak yaratılmadığı, kayıt dışı alanın ortadan kaldırılmadığı, kitlelerin kural dışı içinde acımasızca çalıştırıldığı kaos koşullarında ortaya çıkacak sonuç, ancak toplumsal karşı çıkışların bastırılması amacıyla en zorunlu gereksinimleri, olabilecek en düşük düzeyde karşılanabilen, en azla yetinmesi beklenen, bireyleri yoksullukta eşitlenmiş bir toplum olacaktır.”

